

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : टिकापुर बहुमुखि क्याम्पस, कैलाली । , टिकापुर नगरपालिका , कैलाली

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Keshar Bahadur Kunwar	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Pushpa Raj KC	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
बेरुजु रकम			२७५,३६५

वासलात हिसाब :

पुँजी र दायित्व		सम्पत्ति	
पुँजी	२,४३,४७,१९५.९६	स्थिर सम्पत्ति	२०,२४,९१,०५०.४
जगेडा कोष	२०,२४,९१,०५०.४	चालू सम्पत्ति	३,९८,२८,४९२.५८
संचित नाफा नोक्सान	०	अन्य सम्पत्ति	३१,१६,२५९.५२
दीर्घकालीन कर्जा	०		
चालु दायित्व	१,८५,९७,५५६.१४		
व्यवस्था	०		
जम्मा	२४,५४,३५,८०२.५	जम्मा	२४,५४,३५,८०२.५

वर्षको सुरु मौज्दात		३,८४,१२,०५८.७६	
आय		व्यय	
बिक्री / सेवा शुल्क	१,१५,९९,४४८.७३	प्रत्यक्ष खर्च	१,६३,२९,७६१.५
अनुदान	२,८९,००,१६०.०९	संचालन खर्च	२५,६०,९९५.१५
अन्य आय	१,८३,७६,८१५.९९	कर्मचारी खर्च	३,५०,४६,७७२.९
		अन्य खर्च	३५,२२,४६१.४४
जम्मा	५,८८,७६,४२४.८१	जम्मा	५,७४,५९,९९०.९९
		यो वर्षको बचत	१४,१६,४३३.८२
		वर्षान्तको मौज्दात	३,९८,२८,४९२.५८

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			<p>आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालि</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व नियमावली, २०७७ को नियम ८१ बमोजिम प्रत्येक निकायबाट सम्पादन गरिने कार्यहरु मितव्ययी, कार्यदक्षता र प्रभावकारी ढंगबाट सम्पादन गर्न र वित्तिय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वासनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था तयार गरी लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धी व्यहोराहरुको परीक्षण गर्दा देहाय अनुसारको कमी कमजोरी रहेको पाइयो । अतः कार्यालयले उक्त कमी कमजोरीमा सुधार गरी आन्तरिक नियन्त्रणमा सुधार हुनु पर्दछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्थाको आर्थिक विनियमावली बमोजिम वित्तीय कारोबारको लेखा तथा नेपाल सरकारको श्रेष्ठा प्रणाली र नगद प्रणालीमा राख्ने गरेको र नगद प्रणाली अनुसार कूनै पनि आम्दानी र खर्चलाई नगदमा प्राप्ती र भुक्तानी भएको आधारमा लेखाङ्कन गर्नु पर्ने हुन्छ । विश्वविद्यालयले कम्प्युटर सफ्टवेयर प्रयोग नगरी म्यानुअल प्रणाली मात्र अपनाएको पाइयो । नेपाल लेखामान अनुसार विश्वविद्यालयले वर्षेनी प्रोदभावी आधारमा वासलात, आय ब्यय विवरण, नगद प्रवाह विवरण र त्यस सम्बन्धि अनुसूचीका साथै महत्वपूर्ण लेखानीति तथा लेखा टिप्पणी सहितको विवरण बनाउनु पर्नेमा सो नगरेको पाइयो । म्यानुअल प्रणालीमा लेखा वित्तीय कारोवार राख्दा विभिन्न गल्तीहरुलाई समयमै पत्ता नलाग्ने तथा गुणात्मक मानव समयको सदुपयोग नहुने देखिन्छ तसर्थ विश्वविद्यालयले यथासक्य कम्प्युटर प्रणालीमा प्रयोग गर्नु पर्ने तर्फ ध्यान दिनु जरुरी देखिएको । सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रसासन नियमावलि २०६९ परिच्छेद ९ मा लेखापरीक्षण सम्बन्धि व्यवस्था गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गरेको सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली, २०६९ को परिच्छेद ५ बमोजिम कार्यकारी परिषदले तोके बमोजिम हाजिरीको अभिलेख राख्नुपर्नेमा सो अभिलेख नभएकोले कुन कर्मचारीको के कति संचित बिदा रहेको एकिन हुन सकेन । यथार्थ लगत तयार गरि भुक्तानि दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिएको । सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय संगठन तथा शैक्षिक प्रशासन नियमावलि २०६९ को परिच्छेद १४ दफा ११० (३) बमोजिम यस विश्वविद्यालयमा समायोजन हुने त्रि.वि.का आङ्गिक र सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसका शिक्षक तथा कर्मचारीको हकमा भने उपदान र निवृत्तिभरण प्रयोजनको लागि निजहरुलाई उक्त सुविधा नदिने भएमा निजहरुको तलबबाट रकम कट्टा गरिने छैन, भनि व्यवस्था भएतापनि त्यस्तो कोषको व्यवस्था नगरिएको पाइयो साथै तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरि विश्वविद्यालयको तलब शीर्षकको वजेटको १० प्रतिशत रकम एकमुष्ट उपदान तथा निवृत्तिभरण कोषमा जम्मा नगरेको । सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – ३ नियम ११, १२, १३ र १४ अनुसार प्रत्येक आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित बजेट तर्जुमा सम्बन्धी कार्य रजिष्ट्रारले आगामी आर्थिक वर्ष सुरु हुनु भन्दा ६ महिना अगाडी नै प्रारम्भ गर्नु पर्ने उल्लेख छ । विश्वविद्यालय अन्तर्गतका निकायलाई आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्न प्रत्येक आर्थिक वर्ष सुरु हुनुभन्दा साधारणतया ४ महिना अगावै परिपत्र जारी गर्नु पर्नेछ र प्रत्येक निकाय प्रमुखले तोकिएको अवधिभित्र आगामी वर्षको 	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			<p>प्रस्तावित बजेट केन्द्रीय कार्यालयमा दाखिला गर्नु पर्ने उल्लेख छ । प्रस्तावित बजेट केन्द्रीय कार्यालयमा तोकिएको अवधिभित्र दाखिला नगर्ने निकायको बजेट अपर्याप्त हुन गएमा वा बजेट नै स्वीकृत हुन छुट भएमा सो निकाय प्रमुख नै जिम्मेवार हुनेछ भन्ने प्रावधान भएता पनि यस संस्थाले उक्त नियमहरुको पालना नगरेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्थाले आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को बार्षिक बजेट र यथार्थ खर्चलाई विश्लेषण गरिएको पाईएन, नियन्त्रण प्रणालीको रुपमा रहेको बजेटलाई आवधिक रुपमा यथार्थसंग विश्लेषण गरी बजेटमा देखिएमा कमिकमजोरीलाई बुदागत गरी आगामी वर्षको वजेट तर्जुमा गर्ने आधार बनाउनु पर्ने हुन्छ । यसको साथै बजेट रकमान्तरको पुष्ट्याई पनि गर्ने आधार मानिन्छ तर संस्थाले वजेट रकमान्तर आर्थिक वर्षको अन्तमा गर्ने गरेको र रकमान्तर गर्दा यथार्थ खर्चको विश्लेषण गर्नुको सट्टा बढी भएको शिर्षकबाट सिधै रकमान्तरण गर्ने गरेको । सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – ५ नियम २० अनुसार बजेट रकमान्तरको अवस्था र विवरणको संक्षिप्त फाँटवारी प्रत्येक आर्थिक वर्षको प्रत्येक ६÷६ महिनामा रजिष्ट्रारले कार्यकारी परिषद्मा पेश गर्नुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएको पाइयो भने विभिन्न संकाय वा कार्यालयको बजेट रकमान्तर फाँटवारी कहिले सम्म पेश गर्नुपर्नेछ भन्नेवारे नियमावलीमा व्यवस्था नभएकोले उक्त व्यवस्था हुनुपर्ने देखिन्छ साथै रजिष्ट्रारले कार्यकारी परिषद्मा पेश गर्नुपर्ने समयसिमा भन्दा पहिले बजेट रकमान्तर फाँटवारी पेश गर्नुपर्नेमा नगरेको । सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ को नियम ३० अनुसार विश्वविद्यालयको भैपरी आउने कार्य सञ्चालन गर्न बाधा पुग्ने अवस्था भएमा बाहेक पेशकी दिइने छैन र आवश्यकताको आधारमा पेशकी फछ्यौट हुन सक्ने गरी पेशकी दिन सकिने उल्लेख छ । सो पेशकी फछ्यौट नभएसम्म पुनः पेशकी दिइने छैन भन्ने प्रावधान रहेपनि उक्त व्यवस्था अपनाईको पाईएन । नियम ३१ अनुसार पेशकी माग गर्ने व्यक्ति वा अधिकारी वा निकायले के कार्यको लागि आवश्यक परेको हो सोको फाँटवारी पेस गर्नु पर्नेछ, फाँटवारी बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिले हिसाब गरी सो कामको लागि आवश्यक पर्ने रकम भन्दा वढी नहुने गरी पेशकी दिईनेछ भनि व्यवस्था रहेको तथा म्यादभित्र पेशकी फछ्यौट नगर्नेलाई आवश्यक कारवाही गर्न वा गर्न लगाउनु पर्नेछ भनि व्यवस्था भएतापनि उक्त नियमको परिपालना नगरेको तथा आवश्यक पर्ने रकम भन्दा वढी पेशकी रकम दिएको सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ को नियम ३४ अनुसार विश्वविद्यालयले नेपाल राज्यभित्र वा विदेशबाट सामान खरिद गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन नियम र यस नियमको प्रक्रिया पुर्याई खरिद गर्नु पर्नेछ । पेशकी दिई सामान खरिद गर्नुपर्ने अवस्था परेमा त्यस्तो कर्मचारीले सामान खरीद गर्न पेशकी बुझी सामान खरिद गरी सम्बन्धित निकायमा फर्केको ७ दिनभित्र सो पेशकी रकम फछ्यौट गर्नु गराउनु पर्नेमा नगरेको । नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि नियमावलीले आर्थिक वर्ष सकिनु सात दिन अगावै बैंक खाता बन्द गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । एक साता अघि बैंक खाता बन्द गरिदा आर्थिक वर्ष सकिने बेलामा अनावश्यक भुक्तानीको दवाव बढ्दैन जसले वित्तीय अनूशासन सूदृढ बनाउछ । अर्कोतर्फ दायित्व देखाउनु पर्ने रकमलाई लेखांकन गर्न पर्याप्त समय मिल्छ । तर यस कार्यालयमा सो नियमावली पालना भएको पाईएन । यस कार्यालयले आर्थिक वर्ष सकिने अन्तिम दिनसम्मै बैंक काराबार गरेको । 	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			<ul style="list-style-type: none"> • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – ७ नियम ३७ मा रहेको व्यवस्था बमोजिम पेशकी तोकिएको समयमा फछ्र्यौट नगरे सो बाँकी पेशकी रकममा म्याद नाघेको मितिले वार्षिक १० (दश) प्रतिशतका दरले ब्याज समेत लाग्नेछ र त्यस्तो शिक्षक वा कर्मचारी उपर सेवा-शर्त सम्बन्धी नियम बमोजिम आवश्यक कारवाही समेत गर्न सकिनेछ भन्ने व्यवस्था भएतापनि उक्त नियमको पालना नगरेको । • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – २० नियम ९५ अनुसार विश्वविद्यालयको स्वामित्व वा जिम्मामा रहेका सामान र सम्पत्तिको आवश्यकता अनुसार विमा गराउन सकिने उल्लेख भएकोमा विमा नगरेको • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय शिक्षक, कर्मचारी सेवा नियमावली, २०६९ परिच्छेद – ९ नियम ६४ उपनियम ३ त्रि.वि.वाट यस सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालयमा समायोजन भएको सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पसका शिक्षक कर्मचारीहरुको यस विश्वविद्यालय सेवामा प्रवेश गर्नुभन्दा अघिल्लो दिन सम्मको सञ्चयकोष, उपदान, निवृत्तिभरण र विदा लगायतका अन्य सुविधाहरु ऐनको दफा ३(२) बमोजिम समायोजन भएको सम्बन्धित क्याम्पसबाट रुजु गरी लिई आउनुपर्नेमा सो अनुरूप नगरेको । • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय ऐन २०६७ परिच्छेद १० को दफा ३२ मा विश्वविद्यालयको कोषको व्यवस्था अनुसारमा रकमहरु जम्मा नगरेको तथा सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६९ को परिच्छेद २ नियम ४ अनुसार विश्वविद्यालयको निकायहरुमा प्राप्त हुने सम्पूर्ण आय अनिवार्य रुपमा मूल खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएतापनि अनुदान आयोग वाट प्राप्त आम्दानि र अन्य आम्दानि समेत जम्मा रु १७६५२६२७।८० विश्वविद्यालयको कोषमा दाखिला नगरी खर्च गरेको • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६९ को परिच्छेद २ नियम ४ उपनियम ३ बजेट निकासबाट सञ्चालन हुने वित्तीय कारोवारका लागि बैंकमा मूल खाता खोल्नु पर्ने उल्लेख छ । बजेट निकास बाहेक अन्य आय वा कोष वा रकमबाट हुने वित्तीय कारोवारको लागि अवस्था र प्रयोजन अनुसार रजिष्ट्रारको पूर्व स्वीकृति लिई बैंकमा अन्य खाताहरु खोली सञ्चालन गर्न सकिनेछ । त्यस्तै ४ अनुसार, विश्वविद्यालयको निकायहरुमा प्राप्त हुने सम्पूर्ण आय अनिवार्य रुपमा मूल खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएतापनि विश्वविद्यालयको कोषमा दाखिला नगरी खर्च गरेको • सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – ३ नियम ११, १२, १३ र १४ अनुसार प्रत्येक आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित बजेट तर्जुमा सम्बन्धी कार्य रजिष्ट्रारले आगामी आर्थिक वर्ष सुरु हुनु भन्दा ६ महिना अगाडी नै प्रारम्भ गर्नु पर्ने उल्लेख छ । विश्वविद्यालय अन्तर्गतका निकायलाई आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्न प्रत्येक आर्थिक वर्ष सुरु हुनुभन्दा साधारणतया ४ महिना अगावै परिपत्र जारी गर्नु पर्नेछ र प्रत्येक निकाय प्रमुखले तोकिएको अवधिभित्र आगामी वर्षको प्रस्तावित बजेट केन्द्रीय कार्यालयमा दाखिला नगरेको । • विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६९ परिच्छेद – २० नियम ९३ उपनियम १ मा विश्वविद्यालय ऐनको दफा ३ को उपदफा (२) बमोजिम विश्वविद्यालयको स्वामित्वमा आएको चल अचल सम्पति र स्रोत साधनहरुमा विश्वविद्यालयको स्वामित्व र भोगाधिकार रहेको मानिनेछ भनिएको छ भने उपनियम ७ मा विश्वविद्यालयको जिम्मा वा स्वामित्वमा रहेका जुनसुकै स्रोतबाट प्राप्त हुन आएका सम्पत्ति, जायज्ज्वाला र सामानहरु सुरक्षित राख्नु र राख्न लगाउनु विश्वविद्यालयका प्रत्येक पदाधिकारी, 	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			<p>शिक्षक र कर्मचारीहरुको कर्तव्य र उत्तरदायित्व हुने उल्लेख छ । साथै उपनियम ८ मा विश्वविद्यालयलाई जुनसुकै स्रोतबाट प्राप्त हुन आएका सम्पत्ति र सामान, सम्बन्धित श्रेस्ता र लेखामा सो प्राप्त भएको तीन दिनभित्र विश्वविद्यालयको नाममा आम्दानी बाधीसक्नु पर्दछ । विभिन्न स्थिर सम्पत्ति रु ५०४९१०५०।४० को सम्पत्ति कायम रहेको जनाएकोमा मुल्यांकन तथा अभिलेख खाता तयार गरेको छैन । स्थिर सम्पत्तिको खातामा सम्पत्तिको नाम नामेसीको परिमाणसहितको विवरण र गत वर्षसम्मको परल मूल्य, गत वर्षसम्मको एकीकृत हास कट्टी, यस वर्ष थप भएको सम्पत्ति, यस वर्षको हास कट्टी र बाँकी सम्पत्तिको मूल्य, सम्पत्ति रहेको स्थान, खरिद तथा प्राप्ति मिति खूल्ने गरी खाता राखेको पाईएन । साथै भौतिक परिक्षण गरी मूल्यांकन गर्न ब्यवस्था नभएकाले सम्पत्तिको यथार्थ अवस्था यकिन गर्न सकिएन ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • जिन्सि सामानको प्रतिवेदन तथा आपुर्तिको लागि मौजुदा सुचि तयार नगरेको • प्रमुख सुचकांक विकास नगरेको • विद्यार्थीबाट उठाएको र उठाउनुपर्ने शुल्कको अभिलेख नराखेको • विश्वविद्यालय कोषको बैंक खाता सञ्चालन नगरेको तथा सम्पूर्ण आय अनिवार्य मुल खातामा जम्मा नगरेको • कर तथा बचत कोषको रकम ढिला दाखिला गरेको • विद्यार्थीको अभिलेख नराखेको • भ्रमण प्रतिवेदन वेगर भ्रमण भत्ता भुक्तानि गरेको • वार्षिक खरिद योजना तयार नगरेको तथा लागत अनुमान तयार नगरेको । • सानो नगदि कोषको व्यवस्था नगरी पटके भुक्तानी गरेको • वेरुजु लगत तयार नगरेको <p>उपर्युक्तानुसार स्थिति देखिँदा क्याम्पसको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तत्काल तयार गरी सुदृढ खरिद व्यवस्थापन, समग्र वित्तीय कारोवारको लेखांकन एवं प्रतिवेदन गरी प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र मितव्ययी कारोवार गर्न गराउन आवश्यक देखिन्छ ।</p>	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२			<p>विश्वविद्यालय कोष</p> <p>सुदुरपश्चिम विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६९ को परिच्छेद २ नियम ८ को उपनियम ७ विश्वविद्यालय अन्तर्गतका कुनै निकायले विश्वविद्यालयबाट तोकिएको आम्दानीको नियमित शीर्षकदेखि बाहेक अन्य कुनै किसिमबाट आम्दानी गरेमा त्यस्तो निकायले त्यस्तो आम्दानीबाट विश्वविद्यालयको विकास, शिक्षक, कर्मचारी तथा विद्यार्थीहरूको हितका निमित्त खर्च गर्न पाउने गरी छुट्टै कोषको स्थापना र सञ्चालन गर्न सक्ने उल्लेख छ । उपनियम ८ अनुसार उपनियम ७ बमोजिम स्थापना गरिएको कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये ९० प्रतिशत सम्म त्यस्तो आम्दानी प्राप्त गर्ने निकायले आफैले खर्च गर्न सक्नेछ र बाँकी रकम नियम ३ (४) अन्तर्गतको विश्वविद्यालयको कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने उल्लेख छ । क्याम्पसले आ. व. २०७७।७८ मा विद्यार्थी शुल्क बाहेक रु २७५३६५६।२२ आम्दानी तथा अनुदान प्राप्त गरेकोमा ९० प्रतिशत रकम विश्वविद्यालयको कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने देखिएको रु</p>	२७५,३६५.६२